

P.Z. br. 770

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-12/76

Urbroj: 50301-25/14-19-6

Zagreb, 14. studenoga 2019.

Hs**NP*140-01/19-01/01*50-19-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Prijedlog: 15-11-2019		
Klasa - Odl. broj	Org. jed.	
140-01/19-01/01	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-19-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o profesionalnoj mirovini (predlagatelj: prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., zastupnik u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 140-01/19-01/01, urbroja: 65-19-03, od 11. listopada 2019. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o profesionalnoj mirovini (predlagatelj: prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o profesionalnoj mirovini, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 10. listopada 2019. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona o profesionalnoj mirovini (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) predlaže se donošenje Zakona o profesionalnoj mirovini kojim bi se u sustav mirovinskog osiguranja uveo paralelan sustav ostvarivanja prava na mirovinu, odnosno nova vrsta prava iz mirovinskog osiguranja za osiguranike koji rade na poslovima i zanimanjima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem.

Prije svega, Vlada Republike Hrvatske ističe da je od 1. siječnja 2019. godine cjelovito uređen opći mirovinski sustav te je na temelju stručnih analiza i podloga donesen novi Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem, kojim je institut tzv. beneficiranog staža prilagođen tehnologijama 21. stoljeća.

Vlada Republike Hrvatske naglašava da se ovim Prijedlogom zakona neosnovano u sustav mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti uvodi novi institut profesionalne mirovine, najniže profesionalne mirovine, razmjerne profesionalne mirovine, razmjerne starosne i prijevremene starosne mirovine te kombinacija razmjerne profesionalne mirovine i razmjerne starosne ili prijevremene starosne mirovine, bez prethodne stručne verifikacije unaprijed postavljenih kriterija i uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu za kategorije osiguranika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako ne smatra opravdanim prihvaćanje ovog Prijedloga zakona, jer isti nije na odgovarajući i cjeloviti način uređio prava za pojedine skupine osiguranika. Naime, Prijedlog zakona uređuje prava na profesionalnu mirovinu za različite skupine osiguranika čija su prava sada uređena s više zakona, zbog svoje specifičnosti. Uz to Prijedlog zakona široko zadire u postojeći mirovinski sustav na neodgovarajući i složen način, s nejasnim učincima na prava iz mirovinskog osiguranja obuhvaćenih osiguranika, što se ne može prihvatiti.

Vlada Republike Hrvatske također naglašava da bi se navedenim Prijedlogom zakona umanjila postojeća razina prava iz mirovinskog osiguranja za osiguranike koji prava na mirovinu ostvaruju prema posebnim propisima (djelatne vojne osobe, policijske službenike, ovlaštene službene osobe, pirotehničare, pomorce). Vlada Republike Hrvatske smatra da zbog osobitog značaja i uloge Oružanih snaga Republike Hrvatske te specifičnosti vojne službe, ona treba, kao i do sada, biti uređena posebnim propisom. Za pojedine kategorije osiguranika, primjerice pomorce, Prijedlog zakona predviđa povoljniji uvjet u pogledu starosne dobi za ostvarivanje prava, što bi se nepovoljno odrazilo na održivost mirovinskog sustava i stoga nije prihvatljivo.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da se u Prijedlogu zakona razrađuju modaliteti ostvarivanja novog prava na „zatečenom stanju“, dok suštinski nije preispitana osnovanost i stvarna potreba primjene „povećanog staža“ za pojedina radna mjesta. Naime, nisu predstavljene prethodne stručne podloge i analize koje se odnose na određivanje razdoblja nakon kojeg određene kategorije osiguranika zbog izloženosti štetnim uvjetima rada tijekom punog radnog vijeka mogu ostvariti pravo na starosnu mirovinu. Vlada Republike Hrvatske naglašava kako je važeći sustav „beneficiranog“ staža revidiran na osnovi postojeće metodologije (i s tim u vezi propisanih kriterija) te je utvrđena daljnja osnovanost primjene za dio radnih mjesta i zanimanja na kojima nije moguće otkloniti rizik nastupa invalidnosti protekom određenih godina u obavljanju navedenih poslova.

Također, Vlada Republike Hrvatske smatra neopravdanim proširenje kruga osiguranika kojima se staž računa s povećanim trajanjem, kako to predviđa Prijedlog zakona, s obzirom na to da bi, za razliku od važećeg propisa, to pravo ostvarili osiguranici koji su zaposleni na pola ili više od pola punog radnog vremena. Prema važećem propisu, pravo na staž osiguranja s povećanim trajanjem osiguranik ima samo za razdoblja u kojima je radio s punim radnim vremenom ili skraćenim radnim vremenom koje se prema posebnom zakonu ili kolektivnom ugovoru izjednačava s punim radnim vremenom (osim osiguranika – osoba s invaliditetom kojima se staž osiguranja s povećanim trajanjem računa i po osnovi zaposlenja s nepunim radnim vremenom), stoga ovaj prijedlog nije moguće prihvatiti.

Vlada Republike Hrvatske smatra i kako su uvjeti starosne dobi za profesionalnu mirovinu neusklađeni s uvjetima prema općem propisu - Zakonu o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 - Odluka Ustavnog suda Republike

Hrvatske, 62/18, 115/18 i 102/19, u daljnjem tekstu: ZOMO). Naime, pravo na profesionalnu mirovinu mogu ostvariti osiguranici s navršenih 20 godina efektivno provedenih na poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, kada navršše propisanu dob, odnosno kada navršše od 50 do 56 godina i osam mjeseci života, ovisno o kategoriji u koju su razvrstani. Prema važećim zakonima, dobna granica za starosnu mirovinu za osiguranike koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem smanjuje se za određeni broj godina, ali se promjene uvjeta za starosnu mirovinu prema općem propisu na odgovarajući način odražavaju i na osiguranike koji su ostvarili staž osiguranja s povećanim trajanjem, dok u predloženom zakonu navedene međuovisnosti nema. Stoga je predloženi način utvrđivanja uvjeta za priznanje prava na mirovinu neprihvatljiv zbog svoje nerazumljivosti i kompliciranosti, posebno u slučaju kada je osiguranik radio na poslovima različitog stupnja benefikacije.

Vlada Republike Hrvatske također smatra da nije moguće prihvatiti predloženi način utvrđivanja uvjeta za priznanje prava na mirovinu, budući da je isti nerazumljiv, naročito za osobe izvan sustava mirovinskog osiguranja. Osiguranici koji su manji dio svog radnog vijeka proveli na poslovima na kojima se staž beneficira neće znati kada ispunjavaju uvjete za mirovinu, uz iznimno komplicirani, predloženi način utvrđivanja uvjeta starosne dobi.

Vlada Republike Hrvatske smatra otežanim i utvrđivanje uvjeta za ostvarivanje mirovine u slučaju kada je osiguranik radio na poslovima ili zanimanjima različitog stupnja benefikacije, naročito za kombiniranu mirovinu. Naime, prema Prijedlogu zakona, za samog osiguranika bilo bi teško utvrditi kada će ispuniti uvjet potrebne starosne dobi za profesionalnu mirovinu u slučaju kada je radio na poslovima ili zanimanjima različitog stupnja benefikacije. Primjerice, iz Prijedloga zakona ne može se zaključiti je li opisani način izračuna mirovine povoljniji za policijske službenike od uvjeta propisanih člankom 6. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (Narodne novine, br. 128/99, 16/01, 22/02, 41/08, 97/12 i 118/12) te je nužno da se jasno propiše način izračuna visine mirovine za policijske službenike, kako bi svaki policijski službenik na osnovi duljine radnog staža, stečenog policijskog zvanja i visine osobnih primanja mogao utvrditi visinu svoje mirovine. Prijedlog zakona također nije niti u skladu s intencijom dužeg ostanka u svijetu rada, koja je jedan od temelja za postizanje adekvatnosti mirovina i održivosti mirovinskog sustava.

Dodatno, Vlada Republike Hrvatske naglašava kako nije jasan niti način određivanja visine mirovine. Naime, Prijedlogom zakona propisuje se ostvarivanje prava na razmjerni dio profesionalne mirovine uz starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu ostvarenu prema ZOMO-u. Razmjerni dio profesionalne mirovine određuje se na osnovi navršenog staža osiguranja s povećanim trajanjem, a može se zaključiti da se starosna i prijevremena starosna mirovina određuju na osnovi ukupnog mirovinskog staža, dakle i s razdobljima tzv. beneficiranog staža. Prema Prijedlogu zakona, korisnik profesionalne mirovine može nakon ostvarivanja prava na tu mirovinu, nastaviti raditi te nakon što navršši jednu godinu mirovinskog staža ostvariti pravo na razmjerni dio starosne ili prijevremene starosne mirovine, čime stječe i koristi dvije mirovine iz sustava generacijske solidarnosti, što nije u skladu s općim načelima toga sustava. Naime, ZOMO u članku 98. propisuje da se iz I. stupa može koristiti samo jedna mirovina prema vlastitom izboru. Usvajanje navedene odredbe dovelo bi do diskriminacije osiguranika iz općeg sustava, što Vlada Republike Hrvatske smatra neprihvatljivim.

Vlada Republike Hrvatske smatra suvišnim i neprihvatljivim uređenje mogućnosti rada uz ostvarivanje prava na profesionalnu mirovinu, budući da je to već uređeno ZOMO-om. Također, Prijedlogom zakona se ujedno predlaže da se korisniku profesionalne

mirovine za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti isplata profesionalne mirovine nastavlja od dana zaposlenja u visini 50 % od pripadajuće svote mirovine. Korisniku profesionalne mirovine koji je navršio 25 godina staža osiguranja u efektivnom trajanju isplaćivala bi se u visini 70 % od pripadajuće svote mirovine, a djelatnoj vojnoj osobi u visini 25 % od pripadajuće svote mirovine. Nisu navedeni razlozi ovakvoj različitoj visini prava koja bi ujedno dodatno opteretila mirovinski sustav i dovela u pitanje održivost mirovinskog sustava.

Nadalje, nejasno je zašto se predlaže povećanje profesionalne mirovine za 27 %, s obzirom na to da se uvećanje osobnih bodova, odnosno mirovine u iznosu od 27 %, određuje isključivo korisnicima mirovina određenih i ostvarenih isključivo prema ZOMO-u, zbog postupnog širenja obračunskog razdoblja na cijeli radni vijek i smanjenja razlike u razini mirovina prema općem propisu, stečenih prije i nakon 1. siječnja 1999. godine. Stoga ovaj prijedlog također nije moguće prihvatiti.

Vlada Republike Hrvatske smatra kako su nejasni cilj i svrha Prijedloga zakona, jer se uvode nove vrste prava u sustav mirovinskog osiguranja, što uz zadržavanje postojećeg sustava staža osiguranja s povećanim trajanjem, značajno povećava troškove državnog proračuna, što nije prihvatljivo.

Vlada Republike Hrvatske ističe da nisu točni podaci o povećanim rashodima državnog proračuna po osnovi Prijedloga zakona koji su navedeni u gotovo jednakim svotama (29.070,00 kn, 29.500,00 kn i 29.950,00 kn) za 2020., 2021. i 2022. godinu, jer bi ovi rashodi trebali imati tendenciju znatno većeg rasta od navedenoga u ocjeni potrebnih sredstava. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da navedena procjena ne uključuje sva potrebna sredstva za provedbu Prijedloga zakona, kao i to da nije predložen način pokrivanja povećanih rashoda, što nije prihvatljivo, osobito stoga što je člankom 15. Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15) propisano da prijedlozi zakona, kao dio fiskalne procjene posljedica za proračun, moraju sadržavati i prijedloge za pokrivanje povećanih rashoda proračuna.

Dodatno, Vlada Republike Hrvatske napominje kako, uzimajući u obzir praksu Europske unije, institut posebnog osiguranja, odnosno profesionalne mirovine, ne uređuju sve države članice, već je nacionalnim zakonodavstvom propisan krug osoba obuhvaćenih sustavom te uvjeti pod kojima se prava ostvaruju. Sustav pravila za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti omogućuje slobodu kretanja osoba unutar Europske unije te on ne zamjenjuje nacionalna zakonodavstva, niti zabranjuje razlike među njima.

S obzirom na navedeno, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Josipa Aladrovića, ministra rada i mirovinskoga sustava, Majdu Burić, državnu tajnicu u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, te Melitu Čičak, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković